RADA PRE VYSIELANIE A RETRANSMISIU

Kolárska č. 6, 811 06 Bratislava

Rozhodnutie č. RL/17/2008 Bratislava dňa 08.04.2008
Správne konanie č.: 477-PgO/O-5562/2007 Doložka právoplatnosti:

R O Z H O D N U T I E

Rada pre vysielanie a retransmisiu (ďalej len „Rada“) ako orgán príslušný podľa § 4 ods. 1 až 3 a § 5 ods. 1 písm. g/ zákona č. 308/2000 Z.z. o vysielaní a retransmisii a o zmene zákona č. 195/2000 Z. z. o telekomunikáciách v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 308/2000 Z. z.“) postupom podľa ustanovenia § 71 zákona č. 308/2000 Z.z. rozhodla, že účastník správneho konania č. 477-PgO/O-5562/2007 Rádio VIVA, a.s.

p o r u š i l

povinnosť ustanovenú v § 16 písm. b) zákona č. 308/2000 Z. z.

tým,

že dňa 01.10.2007 o cca 18:00 hod. odvysielal v rámci programu *Veľké správy rádia VIVA* príspevky informujúce o petícii proti zmenám v II. dôchodkovom pilieri a o vyjadreniach Roberta Fica o dôchodkových správcovských spoločnostiach, v ktorých došlo k nezabezpečeniu objektívnosti a nestrannosti,

za čo mu ukladá

podľa ustanovenia § 64 ods. 1 písm. a) zákona č. 308/2000 Z. z. sankciu – **upozornenie na porušenie zákona,**

Podľa § 64 ods. 4 zákona č. 308/2000 Z. z.: *„Uložením sankcie nezaniká povinnosť, za ktorej porušenie sa sankcia uložila.“*

O d ô v o d n e n i e

V zmysle § 4 zákona č. 308/2000 Z.z. je Rada orgánom verejnej správy, ktorého prvoradým poslaním je presadzovať záujmy verejnosti, pričom dohliada na dodržiavanie právnych predpisov upravujúcich vysielanie a retransmisiu a vykonáva štátnu správu v oblasti vysielania a retransmisie v rozsahu vymedzenom cit. zákonom.

Do pôsobnosti Rady patrí aj ukladanie sankcií vysielateľom a prevádzkovateľom retransmisie, stanovených § 64 až 67 zákona č. 308/2000 Z.z., pričom na konanie podľa tohto zákona sa,

v súlade s § 71 zákona č. 308/2000 Z.z., vzťahuje zákon č. 71/1967 Zb., s výnimkou ustanovení § 49, § 53, § 54, § 56 až 68.

* * *

Dňa 18.12.2007 začala Rada po prerokovaní Správy o komparatívnom monitoringu spravodajstva rozhlasových staníc Rádio Slovensko, Rádio Expres, Rádio Okey a Rádio Viva správne konanie voči spoločnosti Rádio VIVA, a.s. vo veci možného porušenia § 16 písm. b) zákona č. 308/2000 Z. z. v súvislosti s odvysielaním príspevku informujúcom o petícii proti zmenám v II. dôchodkovom pilieri a o vyjadreniach Roberta Fica o dôchodcovských správcovských spoločnostiach odvysielaných v programe *Veľké správy rádia VIVA* dňa 01.10.2007 o cca 18:00hod.

Začatie správneho konania bolo účastníkovi konania dňa 03.01.2008 riadne oznámené a súčasne bol vyzvaný, aby v lehote do 15 dní od doručenia oznámenia v súlade s § 33 ods. 1 a § 34 ods. 3 zákona č. 71/1967 Zb. k oznámeniu zaslal svoje stanovisko, prípadne navrhol dôkazy. Súčasne bol upozornený, že pokiaľ svoje práva v stanovenej lehote nevyužije, Rada môže rozhodnúť vo veci aj bez jeho stanoviska, pokiaľ uzná, že podklady a dôkazy zhromaždené v správnom konaní sú dostačujúce podľa ustanovenia § 46 zákona č. 71/1967 Zb. v znení neskorších predpisov.

Vyjadrenie účastníka konania bolo Rade doručené dňa 21.01.2008.

* * *

Prepis príspevku o petícii proti zmenám v II. dôchodkovom pilieri

Redaktorka: *„Košičania v lete na svojej hlavnej ulici hrávali obrovský šach. Dnes im tam SDKÚ rozohrala inú partičku. Sám expremiér Mikuláš Dzurinda odštartoval petíciu, ktorou chce dať šach mat predsedovi vlády a snahám o zmeny v II. pilieri dôchodkového poistenia.“*

Redaktor: *„SDKÚ dnes rozbehla petičnú akciu vo viacerých slovenských mestách. Jej politici sa snažia zozbierať minimálne 100 000 podpisov na ochranu II. piliera dôchodkového poistenia. Ako vravia, ide tu totiž o veľké peniaze. Predseda SDKÚ, Mikuláš Dzurinda.“*

Mikuláš Dzurinda, predseda SDKÚ: *„Pána Fica dráždi tých 43 miliard. On by ich vedel rozflákať, rozhádzať za niekoľko mesiacov veľmi populistickým spôsobom, aby si kupoval voličov.“*

Redaktor: *„Pokiaľ petíciu podpíše dostatočný počet ľudí, bude sa ňou musieť zaoberať Národná rada. Mikuláš Dzurinda je totiž presvedčený o tom, že peniaze ľudí v II. dôchodkovom pilieri nie sú ohrozené.“*

Mikuláš Dzurinda, predseda SDKÚ: *„Preto zo všetkých síl budeme ľuďom vysvetľovať, aby si nenechali svoje peniaze ukradnúť, aby ich nenechali znárodniť tak, ako to urobili komunisti v 1948.“*

Redaktor: *„Reakcie Košičanov na petičnú akciu sú rôzne. Niektorí ju podpísali okamžite, iní vravia, že v II. pilieri nie sú vôbec. No a mladí ľudia, tí sa na celej akcii dobre bavili.“*

Opýtaný 1: *„Čo tu chce ten banán mirinda.“*

Opýtaný 2: *„Akým spôsobom? Na vlastný účet. Tam si vkladám ja, tam mi vkladá otec, tam mi chodia z brigády peniaze a tak.“*

Redaktor: *„Z Košíc Marko Rybka, Rádio VIVA.“*

Prepis príspevku o vyjadreniach Róberta Fica o dôchodkových správcovských spoločnostiach

Redaktorka: *„Premiér Róbert Fico opäť hovoril o DSS-kách a opäť nemal presné informácie o tom, ako veci fungujú. Ukázalo sa to potom, ako na jeho výroky v jednej z rozhlasových diskusií zareagovali odborníci. Išlo už tradične o dôchodkové správcovské spoločnosti a pridal aj uplácanie.“*

Redaktorka: *„K tejto problematike sa cez víkend vyjadroval Róbert Fico v relácii Slovenského rozhlasu. Vytiahol to dnes denník SME. Vzápätí Národná banka na svojej stránke upozornila, že premiér podával nesprávne informácie. Na ukážke z relácie reaguje Radoslav Kuruc z Tlačového oddelenia Národnej banky Slovenska.“*

Róbert Fico, premiér SR: *„Guvernér Národnej banky pri samozrejme všetkej úcte k tejto funkcii zodpovedal za rozdeľovanie licencií.“*

Radoslav Kuruc, Tlačové oddelenie NBS: *„Národná banky Slovenska žiadne licencie nevydala, nemala na to v tom čase oprávnenie.“*

Martina Dratvová, redaktorka: *„Predseda vlády hovoril aj o istom vzťahu guvernéra NBS.“*

Robert Fico, premiér SR: *„Je celkom prirodzené, že má dnes pozitívnejší vzťah k dôchodkovým správcovským spoločnostiam ako má vláda, ktorej som predseda.“*

Radoslav Kuruc, Tlačové oddelenie NBS: *„Guvernér NBS nemá žiaden pozitívnejší alebo negatívnejší vzťah k dôchodkovým správcovským spoločnostiam.“*

Martina Dratvová, redaktorka: *„Premiér dokonca v Sobotných dialógoch opakovane naznačoval, že pri rozdávaní licencií v 2004 mohli DSS-ky podplácať. Peter Socha z Asociácie dôchodkových správcovských spoločností takéto niečo vylúčil.“*

Róbert Fico, premiér SR: *„Ja som nezobral žiadny úplatok ani pri prideľovaní licencií, ani pri ničom inom.“*

Peter Socha, Asociácia dôchodkových správcovských spoločností: *„Proces licencovania bol jasne definovaný zákonom. Boli stanovené veľmi prísne podmienky, ktoré jednotlivé spoločnosti museli splniť. Viacej k tomu asi nemáme čo dodať.“*

Martina Dratvová, redaktorka: *„Politický analytik Grigorij Mesežnikov hodnotí nepresné a nepravdivé vyjadrenia Róberta Fica ako znak toho, že nie je dostatočne pripravený na vládnutie.“*

Grigorij Mesežnikov, politický analytik: *„Jeho snaha získať a udržať moc je podstatne väčšia než reálna profesionálna pripravenosť na kvalifikované vládnutie.“*

* * *

Podľa **§ 16 písm. b)** zákona č. 308/2000 Z. z.: *„Vysielateľ je povinný zabezpečiť objektívnosť a nestrannosť spravodajských programov a politickopublicistických programov; názory a hodnotiace komentáre musia byť oddelené od informácií spravodajského charakteru."*

Pojmy objektívnosť, nestrannosť, názory a hodnotiace komentáre nie sú v zákone č. 308/2000 Z.z. ani v súvisiacich normatívnych právnych aktoch bližšie špecifikované alebo definované, a teda spadajú do kategórie neurčitých pojmov. Pre neurčité pojmy platí zásada, že je vo výlučnej kompetencii správneho orgánu v procese aplikácie práva, aby vymedzil ich obsah.

Hlavnými kritériami objektivity sa vo všeobecnosti považujú: **relevancia, transparentnosť, presnosť, úplnosť, vecnosť, vyváženosť, rôznorodosť, aktuálnosť, zrozumiteľnosť, osvojenie si pozície odstupu a neutrality vo vzťahu k predmetu spravodajstva, absencia stranenia.**

* * *

Účastník konania vo svojom vyjadrení uviedol:
„Posudzovaný príspevok je súčasťou komplexného informovania o tejto téme, ktorá v danom období patrila medzi veľmi medializované (aj v daný deň boli len vo Veľkých správach dva príspevky, ktoré nejako súviseli s druhým pilierom).
Reportáž z Košíc iba informovala o jednej z mnohých aktivít opozície, ktorú presne v daný deň prezentovala. Rozhodli sme sa pre ňu práve preto, že zmeny v druhom pilieri sa týkajú naozaj mnohých ľudí. Práve preto, aby príspevok nebol neobjektívny a nedostal v ňom priestor iba opozičný líder, bola v príspevku aj anketa, teda názory ľudí, ktorých sa to všetko týka.
Keďže rozhlasové spravodajstvo je nevyhnutné vnímať a posudzovať komplexne, hneď v nasledujúcej hodine (teda okamžite, ako to bolo možné) bola správa o opozičnej petícii doplnená aj o stanovisko vlády.
(1.10.2007 – Rádio VIVA – Správy o 19.00)
Moderátor: SDKÚ vyrazila do ulíc zbierať podpisy. Dzurindovci rozbehli petíciu za ochranu druhého dôchodkového piliera. Bývalý premiér si o svojom nástupcovi Ficovi myslí, že sa mu zbiehajú slinky na peniaze uložené v DSS-skách:
Mikuláš Dzurinda: „Pána Fica dráždi ... si kupoval voličov"
Moderátor: Ak sa na petícii nazbiera 100 platných podpisov, bude sa ňou musieť zaoberať parlament. ***Podľa vlády sa niet čo obávať. Ficov kabinet je presvedčený, že je ho návrhy budú druhý pilier chrániť.)***

K príspevku *o vyjadreniach Roberta Fica o dôchodcovských správcovských spoločnostiach* účastník konania uviedol nasledovné:
„Posudzovaný príspevok vychádzal z diskusnej relácie, kde premiér Robert Fico vyslovil závažné obvinenia na adresu guvernéra Národnej banky. Tie vyvolali vlnu reakcií, medializáciu a samozrejme, aj obranu zo strany NBS.
Robert Fico tieto tvrdenia hovoril sám a bez možnosti druhej strany reagovať. My sme, práve preto, aby bola dodržaná objektívnosť a nestrannosť, nepoužili iba premiérove výroky, ale požiadali sme o reakciu aj NBS. Celú túto situáciu následne zhodnotil analytik, čo je bežný a štandardný postup v takýchto prípadoch. Práve preto, aby sme súdy o tejto situácii a jej aktéroch nevynášali my, keďže nám to naozaj neprináleží.

Ak by sme predpokladali, že na vyjadrenia politológa by mal následne znova reagovať Robert Fico, dostávame sa do situácie, že na Roberta Fica by mal právo reagovať politológ atď., čím vzniká nekonečný začarovaný kruh, ktorý by znemožnil odvysielanie akejkoľvek reportáže, v ktorej analytik hodnotí veci, výroky a udalosti, ktoré sa stali.“

* * *

Účastník konania dňa 01.10.2007 odvysielal v programe *Veľké správy rádia VIVA* príspevky informujúce o petícii proti zmenám v II. dôchodkovom pilieri a o vyjadreniach Roberta Fica o dôchodkových správcovských spoločnostiach.

Rada rozhodla, že v druhom príspevku o vyjadreniach Roberta Fica o dôchodcovských správcovských spoločnostiach nedošlo k zabezpečeniu nestrannosti. Podstatou príspevku bola reakcia osôb dotknutých vyjadreniami R. Fica, ktoré boli odvysielané v programe iného vysielateľa (Slovenského rozhlasu), následne prezentované denníkom SME, o zodpovednosti guvernéra NBS za rozdeľovanie licencií pre dôchodkové správcovské spoločnosti. Tieto vyhlásenia tvoria súčasť príspevku, pričom ku každému tomuto vyhláseniu účastník konania odvysielal reakciu dotknutej strany, za NBS R. Kuruca a za ADSS P. Sochu.

Rada kvalifikovala záverečné vyjadrenia redaktorky o nepresných a nepravdivých vyjadreniach R. Fica ako vlastné názory redaktorky, ktoré neboli nijak oddelené od ostatných, spravodajských informácií. Hoci účastník konania na záver príspevku odvysielal aj vyjadrenie politického analytika, ktorý poskytol svoj, značne kritický pohľad na R. Fica a z ktorého názorov a vyjadrení redaktorka pri tvorbe príspevku pravdepodobne vychádzala, Rada konštatovala, že z jeho vyjadrení priamo nevyplývala skutočnosť, že by R. Fico bol poskytol nepresné či nepravdivé tvrdenia. Z tohto dôvodu Rada posúdila tvrdenia redaktorky o nepresných a nepravdivých vyjadreniach R. Fica ako jej vlastné hodnotiace komentáre, z ktorých badať jednoznačný osobný postoj redaktorky k danej problematike, na základe čoho Rada rozhodla, že v príspevku nedošlo k oddeleniu vlastných názorov redaktorky od informácií spravodajského charakteru.

Vzhľadom na skutočnosť, že príspevky do spravodajského programu *Veľké správy rádia VIVA* sú pripravované vopred, účastník konania mal možnosť ovplyvniť obsah daných príspevkov tak, aby nebola opodstatnená pochybnosť, že došlo k porušeniu povinnosti uloženej v § 16 písm. b) zákona č. 308/2000 Z.z.

* * *

U právnických osôb sa zodpovednosť za správne delikty zakladá zásadne bez ohľadu na zavinenie.(objektívna zodpovednosť pre správny delikt).
Táto zásada platí aj v prípade zákona č. 308/2000 Z. z. ako aj zákona č. 71/1967 Zb., ktoré nevyžadujú pri preukázaní, či došlo k správnemu deliktu dokazovať zavinenie, alebo dokonca úmyselné konanie. Podstatné je iba to, či k porušeniu zákona objektívne došlo, alebo nie. Tomu, že sa v tomto prípade nielenže nedokazuje zavinenie, ale ani sa nerozlišuje medzi zavinením úmyselným alebo nedbanlivostným, svedčí aj skutočnosť, že ani jeden z cit. zákonov neobsahuje tzv. liberačné dôvody, ktoré by umožnili zbaviť sa zodpovednosti za správny delikt.
Okolnosti, za ktorých došlo k porušeniu zákona, môžu byť zohľadnené pri ukladaní druhu sankcie, ale nie sú dôvodom na zastavenie správneho konania.

P o u č e n i e

Proti tomuto rozhodnutiu sa nie je možné odvolať. Rozhodnutie je preskúmateľné súdom podľa § 247 a nasl. OSP.

V zmysle § 52 zákona č. 71/1967 Zb. rozhodnutie, proti ktorému sa nemožno odvolať, je právoplatné a vykonateľné oznámením účastníkovi konania.

* * *

Toto rozhodnutie sa vydáva v troch rovnopisoch:
1x účastník konania Rádio VIVA, a.s.
2x Rada pre vysielanie a retransmisiu

Valéria Agócs
predsedníčka Rady
pre vysielanie a retransmisiu